

Når roller spiller spil – og spillet bliver til et undervisningsmateriale for bioanalytikerstuderende

De fem videoer med rollespil om etik ligger på regions hjemmeside, og undervisningsteamet fra Skejby håber, at andre bioanalytikerundervisere også kan få glæde af dem

Da vi i sommeren 2010 på Aarhus Universitetshospital, Skejby, Klinisk Biokemisk Afdeling begyndte at få bioanalytikerstuderende her på vores afdeling, var vi meget fokuseret på at skabe et godt studie- og undervisningsmiljø for de studerende i deres kliniske undervisning.

På det tidspunkt bestod uddannelsessteamet af en uddannelsesansvarlig bioanalytiker og tre kliniske vejledere. I planlægningen for de kommende studerende brugte vi meget tid på at få de to vigtige arbejdsopgaver som blodprøvetagning og patientkontakt integreret i deres forløb, idet disse elementer udgør en stor del af vores arbejde på afdelingen.

For som bioanalytiker er det vigtigt at være omstillingsparat

i forhold til bl.a. patienterne. Det skal forstås på den måde, at bioanalytikeren ikke ved, hvad der møder hende eller ham bag den lukkede dør ind til en sengestue. Både læger, sygeplejersker, fysioterapeuter m.m. har som udgangspunkt altid en journal at forholde sig til, inden de skal ind til patienten. Det har bioanalytikeren ikke.

For at de studerende skulle opleve forskellige patienttyper, inden de skulle ud i ambulatorier og forskellige sengeafdelinger, præsenterede vi de studerende for rollespil. Vi spillede blodprøvetagninger, hvor vores kolleger agerede som patienter, der fx var bange eller kede af det, så de studerende kunne få en fornemmelse af, hvilke situationer man som bio-

Af bioanalytiker og klinisk vejleder //
Anita Jane Dynd Bak, Aarhus
Universitetshospital, Skejby, Klinisk
Biokemisk Afdeling

Her er det til gengæld patienten der er overmåde snakkesalig og får distraheret bioanalytikeren, så han fumler og laver fejl.

Patienten er ked af det, men bioanalytikeren har kun tanke på sig selv og plaprer løs om en fest, hun snart skal til

analytiker kan møde i ambulatorierne eller på sengeafdelingerne.

De studerende syntes hver gang, at de små rollespil var rigtig givende, idet de var med til at bringe elementer fra hverdagen ind i undervisningen. Som uddannelsesteam syntes vi, at de efterfølgende diskussioner omkring etik og etiske dilemmaer samt forskellige patienttyper var lærerige og medvirkede til at sætte fokus på det at være en del af en sundhedsprofession.

Egentlig ville vi, som uddannelsesteam, gerne have fortsat med at lade vores kolleger agere som patienter over for vores studerende. Det var så godt, og det var så givende. Vi har som uddannelsesteam imidlertid måttet se virkeligheden i øjnene og indse, at hverdagen er blevet meget mere fortravlet, og det er svært for kollegerne at gå fra deres funktion i laboratoriet.

Vi må tænke nyt

I uddannelsesteamet blev vi enige om at tænke i nye baner. Det var vigtigt for os, at vi stadig kunne vise vores bioanalytikerstuderende nogle af de forskellige patienttyper, som man kan møde i hverdagen.

Vi havde derfor brug for at få udviklet et undervisningsmateriale, som stadig kunne sætte de gode diskussioner i gang hos de studerende og vække deres nysgerrighed omkring etik og etiske dilemmaer.

Efter nogen tid i tænkeboks fik vi idéen til optagelse af de små rollespilsfilm. Vi forudså, at det ville blive et stort projekt at få gennemført, men vi var hooked på idéen, og som tiden gik, blev vi mere og mere overbevist om, at det var det, som vi skulle have udarbejdet.

Afdelingsledelsen var med på idéen, så vi fik afsat de ressourcer, der skulle til for at få det hele op at køre. De mente, at

det var godt givet ud i sidste ende, da man så ikke længere skulle tage medarbejdere fra til at hjælpe uddannelsesteamet, når der skulle laves rollespil med de studerende.

Fra idé til optagelse

Da idéen og accepten var på plads, kunne vi gå i gang med at skrive "manuskriptet" til vores projekt. Det var vigtigt for os at favne så bredt som muligt på den korte tid, som filmene ville vare.

Fra det i starten mest skulle omhandle etiske dilemmaer og forskellige patienttyper, så vi pludselig muligheden for også at bringe emner som hygiejne, kommunikation, arbejdsstillinger samt tavshedspligten på banen.

Næste store skridt var at få overbevist vores it-afdeling om, at det var et projekt, der var relevant for AUH – og især KBA. Vi ville gerne have, at det færdige produkt blev så professionelt og brugbart som muligt. Derfor havde vi brug for et filmhold til at optage det hele, så der var styr på både lyd, lys og redigering.

Vores argumenter over for it-afdelingen var, at AUH ifølge deres virksomhedsgrundlag ønsker at være et attraktivt uddannelsessted. Vi syntes derfor som uddannelsesteam, at vi med rollespilsfilmene kunne tilføje nyt og attraktivt undervisningsmateriale, som ikke var set før.

Så var vi næsten ved at være klar til optagelse. Dog skulle der lige bookes en stue med en seng samt afsættes tid til optagelse i vores ambulatorium, uden at det gik ud over patienterne.

For at rollespillene skulle være forskellige fra hinanden, brugte vi lang tid på at samle rekvisitter ind, så det hele kunne virke så realistisk som muligt. Vi skulle bruge alt lige fra øllebrød, til sengebord, blomster og infusionsvæske til dropstativet m.m.

Selve samarbejdet med filmholdet gik rigtig godt. De var normalt vant til at optage virkelige hændelser, såsom store hjerteoperationer. Det her "drama", som de kaldte det, var nyt for dem, men de var gode til at vejlede og fandt hurtigt ud af, hvad det er for problematikker, bioanalytikere står over for i deres hverdag.

Vi fik optaget i alt fem små rollespilsfilm med forskellige fokusområder. Vi havde bevidst valgt, at det skulle være rollespil, og dermed også bevidst valgt, at episoderne skulle være overdrevne og sat på spidsen. Vores formål med projektet var jo netop at få de studerende i tale i undervisningen.

Den første film foregik i vores ambulatorium, hvor bioanalytikeren fik besøg af en meget snakkesalig patient. Patienten snakkede faktisk så meget, at det blev distraherende for bioanalytikeren, så vedkommende kom til at lave fejl. I denne film var der fokus på kommunikation og hygiejne.

I den næste film fokuserede vi på en patient, som var meget ked af det, og hvor bioanalytikeren slet ikke var lyttende. Her ønskede vi at rejse spørgsmålet omkring kommunikation, sårbarhed og empati.

De to efterfølgende film kom til at omhandle bl.a. begrebet "at være mors" og forståelsen af, hvad to lys og et åbent vindue på en sengeafdeling kan betyde, samt problematikken omkring, at to sundhedspersoner diskuterer hen over hovedet på en patient.

Skuespillerne i de fem film er fra venstre: Claudia Helena Fizman, Mona Eid, Jan Vestergaard Kristensen og Anita Jane Dynd Bak

Afslutningsvis valgte vi, at den sidste film skulle omhandle en patient, der var bange for at få taget blodprøver. Et dilemma, som vi ofte møder i vores hverdag. Her valgte vi en bioanalytiker, der absolut ikke havde tålmodighed og forståelse for den angst, som patienten havde.

Det færdige produkt - klar til kommende bioanalytikerstuderende

Da alle optagelser var færdige, blev filmene redigeret, og så var de klar til brug i undervisningsøjemed.

For at vores kolleger kunne se, hvad vi underviser de studerende i, valgte vi at præsentere det på vores afdeling. Vores kolleger tog rigtig godt imod det færdige produkt og gav til kende, at selv om det var rollespil, og det var "sat på spidsen", så var det genkendeligt fra hverdagen.

Lige nu venter vi på, at vi efter sommerferien igen modtager nye bioanalytikerstuderende her på KBA, AUH, så vi kan afprøve det nye undervisningsmateriale.

Vi har efterfølgende også valgt at lav Q-cards til hver af de små rollespilsfilm. Det vil sige cards, der kan understøtte filmene, så man som klinisk vejleder får spurgt ind til de vigtige elementer i filmene.

På den måde føler vi, at vi får fuldendt vores undervisningsmateriale, så vores undervisning bliver mere ensrettet. Uddannelsesteamet på KBA, AUH består nemlig nu af tre bioanalytikerundervisere og syv kliniske vejledere siden sammenlægningen af matriklerne Nørrebrogade, Tage Hansensgade, Risskov Hospital og Skejby i foråret 2011.

Andre klinisk biokemiske afdelinger

Når vi kigger tilbage på projektet, så har det været utrolig givende og udfordrende at arbejde med disse rollespilsfilm. Som bioanalytiker møder man jo stort set hver dag etiske dilemmaer, så det er yderst vigtigt at få talt med de studerende om de problematikker.

Som uddannelsesteam er vi bevidste om, at vi ikke kan visualisere alle etiske dilemmaer, men man kan nå langt, når man får åbnet op for en dialog med de studerende omkring etik i plenum.

Derfor er det også vigtigt at sige, at rollespilsfilmene ikke bare kan blive vist, uden at man efterfølgende har en god, understøttende dialog med de studerende.

Det er vigtigt at få snakket om det hele. Ikke bare etikken, men også hygiejnen, kommunikationen, tavshedspligten osv., så de ikke får et forkert billede af, hvordan en bioanalytiker skal agere.

Afslutningsvis håber vi som uddannelsesteam på KBA, AUH, at andre undervisere eller kliniske vejledere kan få glæde af undervisningsmaterialet i deres undervisning af bioanalytikerstuderende.

Rollespillene er tilgængelige på KBA's hjemmeside på www.auh.dk, hvor de kan ses i stort format. ▣

Linket til hjemmesiden er:
<http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/klinisk+biokemisk+afdeling/for+sundhedsfaglige/uddannelse/bioanalytiker/rollespilsfilm>.

